

Dokument z posiedzenia

B9-0341/2021

7.6.2021

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia wiceprzewodniczącego Komisji /
wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki
bezpieczeństwa

złożony zgodnie z art. 132 ust. 2 Regulaminu

w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka i sytuacji politycznej na Kubie
(2021/2745(RSP))

**Leopoldo López Gil, Michael Gahler, Isabel Wiseler-Lima, Gabriel Mato,
Antonio López-Istúriz White**
w imieniu grupy PPE

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka i sytuacji politycznej na Kubie
(2021/2745(RSP))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Kuby, w szczególności rezolucję z 15 listopada 2018 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka na Kubie¹, rezolucję z 3 grudnia 2019 r. w sprawie Kuby – sprawa José Daniela Ferrera² oraz rezolucję z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Umowy o dialogu politycznym i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Kuby, z drugiej strony³,
- uwzględniając Umowę o dialogu politycznym i współpracy między Unią Europejską a Kubą, podpisaną w grudniu 2016 r. i tymczasowo stosowaną od 1 listopada 2017 r.⁴,
- uwzględniając wysłuchanie Delegacji ds. Stosunków z Państwami Ameryki Środkowej na temat Kuby, które odbyło się 11 grudnia 2020 r.,
- uwzględniając nieformalną wideokonferencję członków Wspólnej Rady UE-Kuba, która odbyła się 20 stycznia 2021 r.⁵,
- uwzględniając trzeci formalny dialog dotyczący praw człowieka w ramach Umowy o dialogu politycznym i współpracy z 26 lutego 2021 r.⁶,
- uwzględniając powszechny okresowy przegląd praw człowieka przeprowadzony przez Radę Praw Człowieka ONZ w odniesieniu do Kuby w maju 2018 r.,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych (ICCPR) oraz inne międzynarodowe traktaty i instrumenty dotyczące praw człowieka,
- uwzględniając sprawozdanie roczne Międzyamerykańskiej Komisji Praw Człowieka (IACHR) za 2020 r.,
- uwzględniając publiczne wysłuchania z 179. sesji IACHR,
- uwzględniając rezolucje IACHR 7/2021, 14/2021 i 24/2021,
- uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, która została

¹ [Dz.U. C 363 z 28.10.2020, s. 70.](#)

² [Teksty przyjęte, P9_TA\(2019\)0073.](#)

³ [Dz.U. C 334 z 19.9.2018, s. 99.](#)

⁴ [Dz.U. L 337 z 13.12.2016, s. 3.](#)

⁵ [Wspólna Rada UE-Kuba, 20 stycznia 2021 r.](#)

⁶ [Dialog dotyczący praw człowieka w ramach Umowy o dialogu politycznym i współpracy z 26 lutego 2021 r.](#)

- przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 10 grudnia 1984 r. i której Kuba jest stroną,
- uwzględniając Wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka, której Kuba jest sygnatariuszem,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że 5 lipca 2017 r. Parlament Europejski wyraził zgodę na zawarcie Umowy o dialogu politycznym i współpracy między UE a Kubą; mając na uwadze, że wraz z wyrażeniem zgody na zawarcie Umowy o dialogu politycznym i współpracy Parlament przyjął rezolucję wzywającą UE do poparcia poglądów Parlamentu na temat demokracji, powszechnych praw człowieka i podstawowych wolności, takich jak wolność słowa, zgromadzeń i stowarzyszeń politycznych, a także wolności informacji we wszystkich jej formach; mając na uwadze, że obie strony Umowy o dialogu politycznym i współpracy potwierdziły poszanowanie powszechnych praw człowieka, określonych w Powszechnej deklaracji praw człowieka i innych odpowiednich instrumentach międzynarodowych w dziedzinie praw człowieka; mając na uwadze, że w Umowie o dialogu politycznym i współpracy zawarto tzw. klauzulę praw człowieka stanowiącą jeden ze standardowych zasadniczych elementów umów międzynarodowych zawieranych przez UE, który umożliwiał zawieszenie tej umowy w razie naruszeń postanowień dotyczących praw człowieka;
- B. mając na uwadze, że prawa człowieka, wolność oraz godność i dobrostan ludzi są najlepiej reprezentowane i chronione w demokracji, które niesie ze sobą m.in. zmianę władzy, wolne i uczciwe wybory oraz poszanowanie pluralizmu politycznego; mając na uwadze, że w art. 5 niedawno przyjętej kubańskiej konstytucji uznano Komunistyczną Partię Kuby za ostateczną władzę państwową, co dodatkowo podkreślają art. 4 i 229, uznające socjalizm za system nieodwracalny; mając na uwadze, że od czasu przyjęcia nowej kubańskiej konstytucji 10 kwietnia 2019 r. do kwietnia 2021 r. przyjęto 1946 norm prawnych naruszających prawa człowieka i podstawowe wolności;
- C. mając na uwadze, że od czasu wejścia w życie Umowy o dialogu politycznym i współpracy prawie cztery lata temu na Kubie nie poczyniono żadnych konkretnych postępów w odniesieniu do ogólnych zasad i celów tej umowy; mając na uwadze, że kubański reżim wręcz nasilił represje i łamanie praw człowieka na wyspie; mając na uwadze, że od czasu wejścia w życie Umowy o dialogu politycznym i współpracy nie nastąpiła ani jedna istotna zmiana w kierunku poprawy sytuacji w zakresie praw człowieka i podstawowych wolności na wyspie, a także poprawy warunków gospodarczych i socjalnych obywateli Kuby; mając na uwadze, że sytuacja w całym społeczeństwie kubańskim stale się pogarsza, powodując nową falę oporu i pokojowych demonstracji wśród istotnych sektorów kubańskiego społeczeństwa, które są represjonowane i brutalnie tłumione przez władze kubańskie i represyjne struktury reżimu;
- D. mając na uwadze, że kwiecień był najbardziej represyjnym miesiącem od początku 2021 r., ponieważ Kubańskie Obserwatorium Praw Człowieka (OCDH) udokumentowało ponad 1018 represyjnych działań przeciwko działaczom na rzecz praw człowieka i niezależnym dziennikarzom, z czego 206 było arbitralnymi

zatrzymaniami, a 13 dotyczyło poważnych aktów przemocy; mając na uwadze, że władze kubańskie bezprawnie wtargnęły do domu niezależnego artysty i koordynatora ruchu San Isidro Luisa Manuela Otero Alcántary i arbitralnie przetrzymywały go przez kilka godzin, nie stawiając żadnych zarzutów; mając na uwadze, że według organizacji Prisoners Defenders na Kubie przetrzymywanych jest obecnie 150 więźniów politycznych; mając na uwadze, że między marcem a majem 2021 r. zarejestrowano 31 nowych przypadków; mając na uwadze, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy – do 1 czerwca 2021 r. – na Kubie odnotowano 199 przypadków więźniów politycznych, w tym 65 nowych przypadków pozbawienia wolności z powodów politycznych, co stanowi średnio 5,4 nowych przypadków miesięcznie; mając na uwadze, że w ciągu ostatnich kilku miesięcy wzrosła liczba zgłoszonych przypadków tortur i brutalnego traktowania więźniów politycznych przebywających w więzieniach;

- E. mając na uwadze, że kubański kodeks karny zawiera takie zapisy jak „stan zagrożenia” i „przedprzestępcze środki bezpieczeństwa”, na mocy których ponad 8000 osób jest przetrzymywanych w więzieniach bez zarzutu popełnienia przestępstwa, a kolejne 2500 osób skazano na pracę przymusową;
- F. mając na uwadze, że kubański kodeks karny przewiduje karę ośmiu lat pozbawienia wolności dla wszystkich pracowników służby cywilnej, którzy nie kończą misji medycznych lub postanawiają nie wrócić na Kubę; mając na uwadze, że w rezolucji nr 168 z 2010 r. kubańskiego Ministerstwa Handlu Międzynarodowego i Inwestycji Zagranicznych nałożono na wszystkich pracowników służby cywilnej pracujących za granicą dla przedsiębiorstw państwowych – w tym na personel medyczny – nieuzasadnione obowiązki naruszające godność ludzką oraz najbardziej podstawowe prawa człowieka, które muszą być uznawane w odniesieniu do wszystkich ludzi; mając na uwadze, że wspomniane misje medyczne można uznać za nowoczesną formę niewolnictwa; mając na uwadze, że Kuba narusza konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) nr 29 i 105 dotyczące pracy przymusowej; mając na uwadze, że Kuba narusza art. 38 Umowy o dialogu politycznym i współpracy;
- G. mając na uwadze, że sprawozdanie roczne IACHR za 2020 r. wskazuje na szereg zarzutów dotyczących nadużyć i naruszeń praw człowieka popełnionych przez państwo kubańskie wobec pracowników służby zdrowia wyznaczonych do pracy za granicą pod pozorem tzw. misji medycznych; mając na uwadze, że w oświadczeniu Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka (CUB 6/2019) w sprawie kubańskich misji medycznych podkreślono niepewne i nieludzkie warunki pracy personelu medycznego, a zarzuty te podtrzymała organizacja Human Rights Watch i znalazły one potwierdzenie w 622 zeznaniach;
- H. mając na uwadze, że kubańscy aktywiści trzykrotnie otrzymali przyznawaną przez Parlament Nagrodę im. Sacharowa za wolność myśli: Oswaldo Payá w 2002 r., Kobiety w Bieli w 2005 r. oraz Guillermo Fariñas w 2010 r.; mając na uwadze, że laureaci Nagrody im. Sacharowa i ich krewni są nadal regularnie nękan i zastraszani, a także uniemożliwia się im opuszczenie kraju i udział w wydarzeniach międzynarodowych lub wydarzeniach organizowanych przez Parlament Europejski;
- I. mając na uwadze, że laureaci Nagrody im. Sacharowa, tacy jak Berta Soler, oraz działacze, tacy jak Jose Daniel Ferrer, Luis Manuel Otero Alcántara i Reinaldo Escobar,

byli wielokrotnie zapraszani przez Parlament, ostatnio 11 grudnia 2020 r.; mając na uwadze, że władze kubańskie systematycznie uniemożliwiały im uczestnictwo, tak jak w grudniu 2020 r., kiedy arbitralnie aresztowały Bertę Soler i Reinaldo Escobara, a także ograniczyły dostęp do internetu pozostałym uczestnikom; mając na uwadze, że przewodniczący Delegacji do spraw Stosunków z Państwami Ameryki Środkowej, przewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych i wiceprzewodniczący Parlamentu podpisali wspólne oświadczenie potępiające nękanie aktywistów; mając na uwadze, że ani Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ), ani Delegatura UE na Kubie nigdy nie złożyły oświadczenia w obronie działaczy ani nie wykazały wsparcia publicznego bądź prywatnego;

- J. mając na uwadze, że istnieje wyraźne lub co najmniej ciche porozumienie między ESDZ a reżimem kubańskim, by nie krytykować publicznie ewentualnych naruszeń praw człowieka przez reżim kubański; mając na uwadze, że ambasador UE w Hawanie Alberto Navarro podpisał pismo skierowane do prezydenta Stanów Zjednoczonych, w którym zwrócił się m.in. o zniesienie amerykańskiego embarga nałożonego na wyspę, a także o nieingerowanie w wewnętrzne sprawy Kuby; mając na uwadze, że jest to jawne przekroczenie mandatu dyplomatycznego ambasadora, świadczące o wysoce upolitycznionej roli, jaką odgrywa ambasada UE w Hawanie; mając na uwadze, że Alberto Navarro publicznie twierdził, że „Kuba nie jest dyktaturą”;
- K. mając na uwadze, że trzeci formalny dialog dotyczący praw człowieka między UE a Kubą odbył się 26 lutego 2021 r., nie przynosząc rezultatów, podobnie jak poprzednie rundy dialogu; mając na uwadze, że każdy dialog polityczny musi obejmować bezpośredni intensywny dialog z niezależnym społeczeństwem obywatelskim i wszystkimi opozycyjnymi podmiotami politycznymi bez ograniczeń, jak podkreślono w art. 36 Umowy o dialogu politycznym i współpracy; mając na uwadze, że reżim kubański odmówił kilku organizacjom pozarządowym i niezależnym organizacjom prawa do udziału w kolejnych rundach dialogu dotyczącego praw człowieka; mając na uwadze, że ESDZ milcząco poparła weta reżimu; mając na uwadze, że dialog ten ma przynieść wymierne rezultaty i nie może być uznawany za cel sam w sobie;
- L. mając na uwadze, że Parlament kilkakrotnie zapraszał przedstawicieli dyplomatycznych rządu kubańskiego do udziału w wysłuchaniach i działaniach dotyczących Kuby; mając na uwadze, że zaproszenia te nie tylko spotkały się z odmową, ale również z odpowiedzią w formie pisma zawierającego obelgi i bezpodstawne oskarżenia wobec Parlamentu i jego posłów; mając na uwadze, że Parlament jest najprawdopodobniej jedyną instytucją UE, której nie zezwolono na wizytę w tym kraju po tymczasowym wejściu w życie Umowy o dialogu politycznym i współpracy, co wyraźnie stoi w sprzeczności z zasadniczym elementem, na którym powinna opierać się taka umowa;
- 1. zdecydowanie potępia przetrzymywanie więźniów politycznych, uporczywe i trwałe prześladowania polityczne, akty nękania i arbitralne zatrzymania dysydentów na Kubie; potępia również obecne ataki na artystów ruchu San Isidro, pokojowych dysydentów, niezależnych dziennikarzy, obrońców praw człowieka i członków opozycji politycznej; wzywa do natychmiastowego zaprzestania tych działań i uwolnienia wszystkich więźniów politycznych oraz osób arbitralnie przetrzymywanych tylko dlatego, że korzystały z wolności wypowiedzi i zgromadzeń; apeluje o lepsze gwarancje dotyczące prawa do rzetelnego procesu sądowego i niezależności wymiaru sprawiedliwości oraz o

zapewnienie osobom pozbawionym wolności dostępu do niezależnego adwokata zgodnie z art. 24 Umowy o dialogu politycznym i współpracy;

2. zdecydowanie potępia arbitralne zatrzymanie takich osób, jak Aymara Nieto Muñoz, Mitzael Díaz Paseiro, Iván Amaro Hidalgo, Edilberto Ronal Arzuaga Alcalá, Yandier García Labrada, Denis Solís González, Luis Robles Elizástegui oraz 64 innych więźniów sumienia; wzywa władze kubańskie do ich natychmiastowego uwolnienia;
3. głęboko ubolewa nad brakiem zaangażowania i woli kubańskiego reżimu, by dążyć do osiągnięcia nawet minimalnych postępów na drodze do zmian lub do otwarcia kanałów, które mogłyby utorować drogę do zreformowania reżimu, co poprawiłoby udział społeczeństwa kubańskiego w życiu społecznym i politycznym oraz warunki życia obywateli, a także sprzeciwia się odrzucaniu przez reżim wszelkich demokratycznych środków; ubolewa, że pomimo wejścia w życie Umowy o dialogu politycznym i współpracy prawie cztery lata temu sytuacja w zakresie praw człowieka i demokracji nie poprawiła się i nie przyniosła Kubańczykom znaczących i namacalnych pozytywnych wyników; uważa, że Umowa o dialogu politycznym i współpracy przyczyniła się jedynie do „wybielenia” reżimu kubańskiego i jego oficjalnego uznania przez społeczność międzynarodową, podczas gdy w rzeczywistości oczywiste jest, że jest to przypadek anomalii antydemokratycznej w regionie, która przetrwała ponad sześćdziesiąt lat;
4. uznaje, że Kubańczycy mają prawo domagać się demokratyzacji swojego kraju w drodze dialogu ze społeczeństwem obywatelskim i opozycją polityczną w celu ustanowienia planu działania na rzecz demokratycznych wyborów wielopartyjnych;
5. apeluje do ESDZ, by naciskała na władze kubańskie, by wypełniały one wiążące zobowiązania ustanowione na mocy Umowy o dialogu politycznym i współpracy między UE a Kubą, w szczególności dotyczące poszanowania podstawowych praw człowieka i podstawowych wolności, jak podkreślono w art. 1 ust. 5 tej umowy;
6. potępia systemowe naruszenia praw pracowniczych i praw człowieka, których dopuszcza się państwo kubańskie wobec pracowników służby zdrowia wyznaczonych do pracy za granicą przy misjach medycznych i które stanowią naruszenie podstawowych konwencji MOP ratyfikowanych przez Kubę; wzywa Kubę do skutecznego wdrożenia i przestrzegania Amerykańskiej Konwencji Praw Człowieka oraz konwencji MOP nr 29 i 105;
7. przypomina, że Umowa o dialogu politycznym i współpracy zawiera klauzulę o zawieszeniu umowy, którą należy zastosować w przypadku naruszenia postanowień dotyczących praw człowieka; nalega zatem, aby przy wdrażaniu tej umowy Unia Europejska uważnie śledziła i monitorowała poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności na Kubie oraz aby regularnie przedkładało Parlamentowi sprawozdania na ten temat; uważa, że uwięzienie Denisa Solisa Gonzáleza, Luisa Roblesa Elizástegui, Maykela Castillo Péreza („Osorbo”) oraz ponad 120 więźniów politycznych i więźniów sumienia, a także wszelkie arbitralne i represyjne działania odnotowane w kwietniu i czerwcu 2021 r., w tym działania wymierzone przeciwko członkom ruchu San Isidro i autorom filmu „Patria y Vida”, stanowią „szczególnie nagle przypadki”, o których mowa w art. 85 ust. 3 lit. b) Umowy o dialogu politycznym

i współpracy; wzywa UE do zwołania w związku z tym pilnego posiedzenia;

8. przypomina, że prawa człowieka stanowią zasadniczy element Umowy o dialogu politycznym i współpracy, jak podkreślono odpowiednio w art. 1 ust. 5, art. 2 lit. c), art. 5, art. 22 i art. 43 ust. 2; wzywa zatem Radę do stosowania postanowień dotyczących wypełniania zobowiązań określonych w art. 85 tej umowy, w tym do jej zawieszenia, jeżeli kubańskie władze będą nadal łamać prawa człowieka, co stanowiłoby istotne naruszenie Umowy o dialogu politycznym i współpracy ze względu na naruszenie „zasadniczych elementów umowy”, o których mowa w jej art. 1 ust. 5 i art. 7;
9. apeluje do rządu Kuby o wdrożenie reform prawnych w celu zagwarantowania wolności prasy, zrzeszania się i demonstracji oraz o rozpoczęcie reform politycznych umożliwiających przeprowadzenie wolnych, uczciwych i demokratycznych wyborów, w których uwzględniona zostanie suwerenna i swobodnie wyrażona wola narodu kubańskiego; apeluje do rządu Kuby, aby dostosował swoją politykę w dziedzinie praw człowieka do norm międzynarodowych określonych w kartach, deklaracjach i instrumentach międzynarodowych, których Kuba jest sygnatariuszem, oraz aby umożliwił społeczeństwu obywatelskiemu i przedstawicielom opozycji politycznej aktywne i nieograniczone uczestnictwo w życiu politycznym i społecznym;
10. uważa, że systematyczne odmawianie kubańskiemu i europejskiemu niezależnemu społeczeństwu obywatelskiemu udziału w dialogu dotyczącym praw człowieka między UE a Kubą jest sprzeczne z Umową o dialogu politycznym i współpracy, co dotyczy w szczególności trzeciego formalnego dialogu dotyczącego praw człowieka, który odbył się 26 lutego 2021 r., oraz że UE nie powinna akceptować tej sytuacji; w związku z tym wzywa do zinstytucjonalizowanego, formalnego, otwartego i publicznego dialogu między UE a Kubą z udziałem społeczeństwa obywatelskiego, a tym samym do utrzymania filarów Umowy o dialogu politycznym i współpracy, podobnych do tych, które obowiązują z innymi krajami, z którymi UE zawarła umowy o współpracy; przypomina ESDZ i państwom członkowskim, że w Umowie o dialogu politycznym i współpracy podkreślono udział społeczeństwa obywatelskiego jako niezbędny dla rozwoju dialogu w ramach umowy (preambuła i art. 19, art. 36, art. 42 ust. 1, art. 47 ust. 6 lit. e) i art. 59 ust. 2); w związku z tym zwraca uwagę, że wykluczenie kubańskiego i unijnego społeczeństwa obywatelskiego oraz wszystkich opozycyjnych podmiotów politycznych oznacza odejście od zasadniczego elementu charakteru Umowy o dialogu politycznym i współpracy;
11. przypomina, że faworyzowanie jedynie organizacji lub osób związanych z rządem kubańskim i wykluczanie z finansowania organizacji opozycyjnych lub innych przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego jest sprzeczne z postanowieniami Umowy o dialogu politycznym i współpracy; w związku z tym wzywa do włączenia wszystkich zainteresowanych stron do funduszy współpracy, niezależnie od zgody rządu kubańskiego;
12. głęboko ubolewa, że władze kubańskie odmówiły komisjom, delegacjom i niektórym grupom politycznym Parlamentu zezwolenia na wizytę na Kubie mimo zgody Parlamentu na zawarcie Umowy o dialogu politycznym i współpracy; wzywa władze do natychmiastowego wydania zezwolenia na wjazd do kraju;

13. wzywa UE do poparcia stanowiska Parlamentu w sprawie demokracji, powszechnych praw człowieka i podstawowych swobód, takich jak wolność słowa, zgromadzeń i stowarzyszeń politycznych, wolność informacji we wszystkich jej formach, a także „światowej polityki wspierania obrońców praw człowieka” w ramach tego dialogu; potwierdza jednak, że obecnie dialogi dotyczące praw człowieka nie zapobiegły politycznie motywowanym aresztowaniom na Kubie; zwraca uwagę, że tendencja jest odwrotna – według Kubańskiej Komisji Praw Człowieka i Pojednania Narodowego (CCDHRN) liczba takich zatrzymań znacznie wzrosła w ciągu ostatnich kilku lat;
14. wzywa wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do uznania istnienia opozycji politycznej wobec rządu kubańskiego, a tym samym do włączenia jej do dialogu politycznego między UE a Kubą; wzywa przedstawicieli wszystkich państw członkowskich do podnoszenia kwestii praw człowieka w rozmowach z kubańskimi władzami oraz do spotykania się z laureatami Nagrody im. Sacharowa podczas wizyt na Kubie, aby zagwarantować spójne wewnętrzne i zewnętrzne wdrażanie polityki Unii Europejskiej w zakresie praw człowieka;
15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji rządowi i Zgromadzeniu Narodowemu Władzy Ludowej Kuby, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Komisji, Specjalnemu Przedstawicielowi UE ds. Praw Człowieka, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz Wysokiemu Komisarzowi Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka.